

1 Wpływ Covid-19 na postępowanie cywilne

1.1 Terminy w postępowaniu cywilnym

Terminy ustawowe, postępowanie egzekucyjne, odsetki ustawowe:

W dniu 19 stycznia 2021 r. została zmieniona **ustawa nr 62/2020** o określonych środkach nadzwyczajnych ustanowionych w związku z epidemią COVID-19 oraz o środkach ustanowionych w obszarze wymiaru sprawiedliwości (zwana dalej „**ustawą o COVID**”). Wprowadzono nią środki ograniczające i inne środki wymagające ustawowej podstawy prawnej.

Zgodnie ze zmienionym § 8 ustawy o COVID bieg terminów określonych ustawowo w sprawach z zakresu prawa prywatnego został tymczasowo zawieszony (do 28 lutego 2021 r.), a w szczególnych przypadkach terminy takie zniesiono.

Zgodnie z § 2 ustawy o COVID ma to również zastosowanie do terminów procesowych obowiązujących strony postępowania. Jeżeli przedłużenie terminu nie jest możliwe z uwagi na zagrożenie ludzkiego życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub wolności lub ze względu na ryzyko poważnej szkody, sąd może odstąpić od zastosowania tego przepisu i utrzymać w mocy wcześniej wyznaczony termin.

Przepisy dotyczące odsetek ustawowych nie uległy zmianie.

Przepisy ustawy o COVID wprowadzające ograniczenia mają zastosowanie tylko przez określony czas (do 28 lutego 2021 r.)

1.2 Organizacja wymiaru sprawiedliwości i sądownictwo

W § 3 ustawy o COVID przewidziano ograniczenie konieczności przeprowadzania rozpraw w sądzie oraz udziału publiczności w rozprawach w wyjątkowych okolicznościach i sytuacjach nadzwyczajnych. W przypadku gdy rozprawa odbywa się bez udziału publiczności, istnieje ustawowy obowiązek udostępnienia nagrania audio rozprawy. Nagranie to powinno być udostępnione niezwłocznie po jej zakończeniu.

Zmieniona ustawa zawiera nowe wytyczne dla sądów wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości (zaktualizowane 3 listopada 2020 r.), które wymagają od sądów:

prowadzenia rozpraw w niezbędnym zakresie zgodnie z § 3 ust. 1 lit. a) ustawy o COVID, tzn. prowadzenia rozpraw zgodnie z odpowiednimi przepisami proceduralnymi (we wszystkich sprawach);

przestrzegania rozporządzeń wykonawczych Urzędu ds. Zdrowia Publicznego/regionalnych urzędów ds. zdrowia publicznego przy prowadzeniu rozpraw;

zapewniania zgodności z przepisami sanitarnymi, takimi jak używanie płynu do dezynfekcji rąk i masek;

dokładania starań, by korzystać ze sprzętu do wideokonferencji lub innych środków komunikacji na odległość zgodnie z § 3 ustawy o COVID.

1.3 Współpraca sądowa UE

Ustawa o COVID nie wprowadza żadnych konkretnych ograniczeń w dziedzinie transgranicznej współpracy sądowej w sprawach cywilnych. W przypadkach takich mają jednak zastosowanie ograniczenia ogólne.

Organy centralne mogą wprowadzić pracę z domu, ale należy zapewnić ich normalne funkcjonowanie, a pisma sądowe należy rozpatrywać w odpowiednim czasie.

W braku bezpiecznej elektronicznej metody doręczeń korzystanie z poczty elektronicznej jest prawnie dopuszczalne wyłącznie w określonych przypadkach. Ponadto korzystanie z poczty elektronicznej wiąże się z ryzykiem dla bezpieczeństwa oraz ryzykiem wycieku wrażliwych danych osobowych.

Problematyczne jest również uzyskanie potwierdzenia odbioru/doręczenia dokumentów. Słowacja z zadowoleniem przyjąłaby jednolite podejście unijne do tej kwestii, które spełniałoby kryteria niezbędne do zapewnienia transgranicznej współpracy sądowej.

Wnioski/zapytania ogólne można przysyłać do organów centralnych pocztą elektroniczną:

organ centralny na potrzeby **rozporządzenia (WE) nr 1393/2007** i **rozporządzenia (WE) nr 1206/2001 (Ministerstwo Sprawiedliwości):**

civil.inter.coop@justice.sk

organ centralny na potrzeby **rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003** i **rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 (Ośrodek ds. Międzynarodowej Ochrony Prawnej Dzieci i Młodzieży):** info@cipc.gov.sk

2 Środki dotyczące upadłości, które przyjęto lub planuje się przyjąć w państwach członkowskich od wybuchu pandemii

2.1 Istotne środki dotyczące upadłości i powiązane środki mające wpływ na wykonanie umów

2.1.1 Zawieszenie postępowania upadłościowego

2.1.1.1 Zawieszenie obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (przez dłużników)

W dniu 27 marca weszła w życie ustawa nr 62/2020 o określonych środkach nadzwyczajnych ustanowionych w związku z epidemią COVID-19 oraz o środkach ustanowionych w obszarze wymiaru sprawiedliwości (zwana dalej „**ustawą o COVID**”). Zgodnie z § 4 ustawy termin na wniesienie przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości ulega przedłużeniu z 30 do 60 dni. Powyższe ma zastosowanie wyłącznie do kryterium dotyczącego bilansu, ponieważ dłużnik ma obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości wyłącznie na tej podstawie.

Przepisy ustawy o COVID wprowadzające ograniczenia mają zastosowanie tylko przez określony czas (do 30 kwietnia 2020 r.), ale ich obowiązywanie może zostać przedłużone w przyszłości (zmiana ustawy wymaga zgody rządu i parlamentu).

Ustawa o COVID została zmieniona i uzupełniona przez wprowadzenie mechanizmu ochrony tymczasowej dla przedsiębiorców (§ 8 i nast. ustawy o COVID), ze skutkiem od 12 maja 2020 r.

Celem ochrony tymczasowej jest stworzenie ograniczonych czasowo ram przewidujących środki wspierania skutecznego zarządzania negatywnymi skutkami rozprzestrzeniania się niebezpiecznej zakaźnej choroby ludzkiej COVID-19 dla przedsiębiorstw.

Dłużnik będący przedsiębiorcą nie jest zobowiązany do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości wyłącznie w przypadku, gdy złożył wniosek o objęcie ochroną tymczasową, a sąd zatwierdził tę ochronę. Zgodnie z § 17 ust. 2 ustawy o COVID przedsiębiorcy objęci ochroną tymczasową nie mają obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w odniesieniu do swoich aktywów przez cały czas trwania ochrony tymczasowej. To samo dotyczy osób zobowiązanych do złożenia takiego wniosku w imieniu przedsiębiorcy. Dłużnik może jednak wystąpić o objęcie ochroną tymczasową wyłącznie w przypadku, gdy nie był niewypłacalny 12 marca 2020 r. oraz jeżeli w dniu złożenia wniosku nie występują przesłanki likwidacji, a skutki ogłoszenia upadłości lub wydania zgody na restrukturyzację nie mają wpływu na dłużnika.

Ochrona tymczasowa miała pierwotnie obowiązywać do 1 października 2020 r. (§ 18 ustawy o COVID), ale okres ten został przedłużony do 31 grudnia 2020 r. mocą rozporządzenia Rady Ministrów.

Projekt ustawy będzie zawierał podobne przepisy, a w przypadku przyjęcia przez Radę Narodową Słowacji wejdzie w życie 1 stycznia 2021 r.

2.1.1.2 Ochrona dłużników przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości przez wierzycieli

Ochrona wynikająca z zawieszenia postępowania upadłościowego wszczętego przez wierzyciela przysługuje wyłącznie dłużnikom będącym przedsiębiorcami, którzy są objęci ochroną tymczasową (wprowadzoną 12 maja 2020 r.). Zgodnie z § 17 ust. 1 ustawy o COVID zawieszają się postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości w odniesieniu do aktywów przedsiębiorców objętych ochroną tymczasową wszczęte na wniosek wierzyciela złożony po 12 marca 2020 r.; to samo dotyczy również roszczeń wierzyciela zgłoszonych w okresie obowiązywania ochrony tymczasowej. Postępowanie upadłościowe wszczęte na wniosek wierzyciela złożony po 12 marca 2020 r. również ulega zawieszeniu.

Projekt ustawy stanowi, że w okresie obowiązywania ochrony tymczasowej nie jest możliwe postanowienie o wszczęciu postępowania upadłościowego przeciwko przedsiębiorcy objętemu taką ochroną.

2.1.2 Zawieszenie prawa do dochodzenia wierzytelności i zawieszenie prawa do odstąpienia od umowy

2.1.2.1 Ogólne/szczególne przypadki zawieszenia prawa do dochodzenia roszczeń / dochodzenia niektórych rodzajów roszczeń

Obowiązuje tymczasowy zakaz (do 31 maja) przeprowadzania egzekucji z przedmiotu zastawu i hipoteki oraz zakaz licytacji publicznych (§§ 6 i 7 ustawy o COVID).

Przedsiębiorstwa słowackie, których działalność jest zagrożona w wyniku zastosowania środków związanych z COVID-19, mogą zwrócić się do sądu o wydanie orzeczenia, które ma podobne skutki do tymczasowego moratorium w postępowaniu restrukturyzacyjnym (szczegółowy wykaz skutków można znaleźć poniżej). Przedsiębiorcy (osoby fizyczne lub prawne posiadające miejsce zamieszkania lub siedzibę w Słowacji), którzy nie są niewypłacalni i nie prowadzą działalności niezgodnie z prawem oraz przeciwko którym na dzień 12 marca 2020 r. nie prowadzono postępowania egzekucyjnego, mogą zwrócić się z wnioskiem o tymczasowe moratorium, korzystając z odpowiedniego formularza (spółki kapitałowe i osobowe muszą złożyć formularz drogą elektroniczną; wymóg ten nie ma zastosowania do osób fizycznych). Moratorium obowiązuje od dnia wydania przez sąd postanowienia o jego udzieleniu. Takie postanowienie może zaskarżyć w sądzie dowolna osoba, w wyniku czego moratorium może przestać obowiązywać. Moratorium jest ograniczone w czasie – może trwać nie dłużej niż do 1 października 2020 r. (chyba że zostanie zakończone wcześniej).

Ochrona tymczasowa obowiązuje do 31 grudnia 2020 r.

Ten nowy rodzaj moratorium wywołuje skutki porównywalne z moratorium w postępowaniu restrukturyzacyjnym:

zawieszenie obowiązku złożenia przez dłużnika lub jego zarząd wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w przypadku niewypłacalności;

wierzyciele nie mogą wnioskować o ogłoszenie upadłości dłużnika;

postępowania egzekucyjne wszczęte po 13 marca są zawieszane;

nie można egzekwować zastawów na przedsiębiorstwach lub ich częściach;

obowiązują pewne ograniczenia w odniesieniu do potrąceń;

możliwość rozwiązywania umów jest zawieszona.

Zgodnie z § 17 ust. 3 ustawy o COVID postępowanie egzekucyjne wszczęte po 12 marca 2020 r. przeciwko przedsiębiorcy objętemu ochroną tymczasową w celu zaspokojenia wierzytelności z zysków z działalności gospodarczej przedsiębiorcy zostaje zawieszane na czas trwania ochrony tymczasowej.

W ustawie o COVID przewidziano również możliwość nadzwyczajnego odroczenia egzekucji na wniosek dłużnika (§ 3a), ale tylko do 1 grudnia 2020 r.

Projekt ustawy (obowiązującej od 1 stycznia 2021 r.) stanowi, że nawet w przypadku gdy egzekucja nie zostanie zawieszona, w okresie obowiązywania ochrony tymczasowej nie można prowadzić egzekucji z przedsiębiorstwa, rzeczy ruchomych, praw ani innych aktywów przedsiębiorstwa należącego do przedsiębiorcy objętego ochroną tymczasową, chyba że przedmiotem egzekucji jest odzyskanie niezgodnej z prawem pomocy państwa.

2.1.2.2 Zawieszenie prawa do odstąpienia od umowy (umowy ramowe/szczególne)

Zgodnie z § 17 ust. 5 ustawy o COVID po przyznaniu [stronie umowy] ochrony tymczasowej druga strona nie może wypowiedzieć umowy, odstąpić od niej ani odmówić spełnienia świadczenia przewidzianego w umowie ze względu na zwłokę w wykonaniu umowy po stronie przedsiębiorcy objętego ochroną tymczasową, jeżeli zwłoka nastąpiła w okresie od 12 marca 2020 r. do chwili wejścia w życie wspomnianej ustawy oraz była spowodowana pandemią zakaźnej choroby COVID-19; powyższe nie ma zastosowania wówczas, gdy stwarza to bezpośrednie zagrożenie dla działalności gospodarczej prowadzonej przez drugą stronę. Pozostaje to bez wpływu na prawo drugiej strony do wypowiedzenia umowy, odstąpienia od niej lub odmowy spełnienia świadczenia przewidzianego w umowie ze względu na zwłokę w wykonaniu umowy po stronie przedsiębiorcy objętego ochroną tymczasową po wejściu w życie tej ustawy.

Zgodnie z projektem ustawy zostanie również zawieszona możliwość wypowiedzenia umowy.

2.2 Zawieszenie pracy sądów cywilnych, w tym sądów upadłościowych, oraz zawieszenie postępowań

Zgodnie z § 1 ustawy o COVID bieg terminów określonych ustawowo w sprawach z zakresu prawa prywatnego został tymczasowo zawieszony, a w szczególnych przypadkach terminy takie zniesiono.

Zgodnie z § 2 ustawy o COVID ma to również zastosowanie do terminów procesowych obowiązujących strony postępowania. Jeżeli przedłużenie terminu nie jest możliwe z uwagi na zagrożenie ludzkiego życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub wolności lub ze względu na ryzyko poważnej szkody, sąd może odstąpić od zastosowania tego przepisu i utrzymać w mocy wcześniej wyznaczony termin.

Oba te środki miały zastosowanie tylko do 30 kwietnia.

Ustawa o COVID stanowi, że w sytuacjach nadzwyczajnych sądy przeprowadzają rozprawy, rozprawy główne i posiedzenia jawne wyłącznie wówczas, gdy jest to konieczne. Potrzeba ochrony zdrowia publicznego w tym okresie uzasadnia wykluczenie publiczności z udziału w rozprawie, rozprawie głównej i posiedzeniu jawnym (§ 3).

2.3 Inne środki dotyczące upadłości (np. związane z postępowaniami o stwierdzenie bezskuteczności czynności, planami restrukturyzacyjnymi, nieformalnymi porozumieniami)

W przypadku gdy przedsiębiorca jest objęty ochroną tymczasową, bieg terminów zaskarżenia aktów prawnych zawieszają się na okres trwania ochrony tymczasowej. Służy to zapobieganiu czerpania przez dłużnika korzyści z nieważności aktu prawnego.

2.4 Powiązane środki inne niż dotyczące upadłości (odroczenie płatności, kredyty bankowe, zabezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, pomoc dla przedsiębiorców)

wsparcie finansowe dla przedsiębiorców będących osobami fizycznymi oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw (możliwość objęcia gwarancją kredytów lub spłaty rat kredytowych) – ustawa nr 75/2020;

odroczenie spłaty kredytu hipotecznego w przypadku konsumentów (9 miesięcy) na podstawie ustawy nr 75/2020;

odroczenie spłaty kredytu w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorców będących osobami fizycznymi (9 miesięcy) na podstawie ustawy nr 75/2020;

odroczenie płatności składek ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego oraz składek emerytalnych w przypadku niektórych pracodawców i przedsiębiorców będących osobami fizycznymi (związane ze spadkiem przychodów wskutek środków wprowadzonych w odpowiedzi na COVID-19) na podstawie ustawy nr 68/2020;

przedłużenie terminu złożenia deklaracji podatkowej na podstawie ustawy nr 67/2020.

Ostatnia aktualizacja: 26/10/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.